

Kaip aš savyje ieškojau valkatos

PUBLICISTO
AKIRATYJE

Regina MUSNECKIENĖ
reginamus@skrastas.lt

Neseniai Seimo narys liberalas Eugenijus Gentvilas Lietuvai apreiškė, jog beveik dvigubai – nuo 3 600 iki 6 248 eurų išaugęs šios kadencijos Seimo nario atlyginimas per didelis gali atrodyti tik valkatoms.

Man asmeniškai taip pat atrodo, kad 3 600 eurų Seimo nario atlyginimas, atsižvelgiant į pragyvenimo lygį Lietuvoje ir kitą socialinį kontekstą, buvo pakankamas. Juolab kad ne visi išrinktieji Seimo nariai turi pakankamą išsilavinimą ir pakankamą kompetenciją ir kuria ne visuomet kokybiškus bei visuomenei priimtinius įstatymus.

O privilegijų šalia palyginti gero buvusio atlyginimo turėjo daug. Lėšos kanceliariinėms išlaidoms, kurios neretai neša ir asmeninę naudą. Ne visuomet būtinos, dažniau pasituristavimą primenančios komandiruotės. Nemokamos galimybės plėsti akiratį. Solidžios išeitinės pašalpos, jei neišrenka kitai kadencijai, et. ct.

Tuo tarpu Kauno technologijų universiteto mokslininkė Rasa Erentaitė atskleidžia naujausius tyrimus apie Lietuvos vaikų skurdą, kuris per 2023 metus padidėjo 2,6 procento. Absoliutų

skurdą patiria 6,7 proc. Lietuvos vaikų, o skurdo riziką – kas šeštas vaikas.

Skurdą patiria ir tų vaikų tėvai, nors dauguma turbūt nėra nei asocialai, nei valkatos. Tik žmonės, nesugebėję atsidurti reikiamu laiku reikiamoje vietoje. Gal sąžiningesni, menkiau, o gal realiau vertinantys savo gebėjimus, ne tokie apsurkūs, gyvenantys nepalankioje aplinkoje, galiausiai smaigiamai neraliai išsipūtusių kainų.

Skursta ir nemažas procentas senolių, lyg išganymo laukiančių lėkštės miltiečių sriubos.

Ar tokia socialiniame kontekste Seimo nariams, kurie privalėtų būti Lietuvos sąžinė ir garbė, derėtų beveik dvigubai sau kelti atlyginimus? O jeigu jau pasikėlė, bent patylėtų, užuot kritiškai situaciją vertinančius žmones vadindami valkatomis.

Pagal Eugenijų Gentvilą išeitų, jog aš taip pat valkata, nes nepritariu taip sparčiai ir neadekvačiai kylančiai Seimo narių gerovei.

Tad pabandžiau paieškoti savyje valkatos bruožų. Bet neradau. Nesivalchioju, o ramiai gyvenu savo namuose. Rūpinuosi šeima, padėdu auginti anūkus. Nors jau esu pensinio amžiaus, bet, kol leidžia protas, dar dirbu.

Bandau ieškoti kitų žodžio „valkata“ prasmų. Bastūnas, benamis, tinginys, perėjūnas, plevėsa, nerimtas žmogus. Nors užsimušk – nė vienas epitetas netinka.

Bastūnų, tinginių, perėjūnų, ko gero, daugiau rastūsi Seime, kur įstatymų kūrėjai reikia ar nereikia bostosi po pasaulį, „dėl trupinio aukso, gardaus valgio šaukšto“ migruoja iš vienos partijos į kitą sėkmingesnę ar tiesiog suteikiančią galimybę sėkmin-

giau pasirodyti.

Žvalgausi aplink. Valkatos epitetas netinka nė vienam gimnaziui, pažįstamam, kaimynui, pažįstamam. Nors dauguma jų taip pat mano, jog seimūnams pakako ir ankstesnio atlyginimo. O pagal E. Gentvilą išeitų, jog visi, kurie nepritaria geresnei seimūnų gerovei, yra valkatos.

Ką gi, ačiū, brangusis Seimo nary, už „komplimentą“. Tik kas sunėštų pinigėlius į šalies biudžetą, kurio dalis suteka į jūsų ir jūsų sūnaus, taip pat Seimo nario, pinigines, jei ne tie sunkiai dirbantys, bet dažniausiai ne pusės Seimo nario algos negaunantys žmogeliai, kuriuos vadinate valkatomis?

Antra vertus, tokie komplimentai iš liberalių liberalų lūpų lietuviams skiriami jau ne pirmą kartą. Prieš keturiolika metų liberalas Eligijus Masiulis apreiškė, jog už 5 000 litų gali dirbti tik bepročiai arba vagys. Tuomet irgi analizavau save. Vogti nevagiu. Ir niekuomet gyvenime neturėčiau net kokių nors galimybių ar pagundų vogti. Bet gal tikrai esu beprotė, nes niekuomet nesu uždirbusi net tų penkių tūkstančių litų? Ieškojau beprotybės ženklų – nepavyko rasti. Iki šiol, ačiū Viešpačiui, dar neranda ir gydytojai.

Tuometiniai Eligijaus Masiulio pasisakymai sukėlė sumaištį ne mano vienos, daugelio padorių Lietuvos žmonių galvose. Bet nurimome, kai didelio apetito neslepiantis politikas įkliuvo paėmęs solidų kyšį, įdėtą į viskio dėžutę, ir po ilgų bylos nagrinėjimo metų pagaliau atsidūrė už groto. Padarėme išvadą, jog mes, pavadintieji vagimis ir bepročiais, esame sąžiningesni, protingesni ir išmintingesni. Kaip sakoma, laimingas ne tas, kuris

daug turi, bet tas, kuriam to, ką turi, pakanka.

Seimo nariams, ministrams ir kitiems sėkmingiausiems prie gausaus, kasdien kalėdinio lovio priėjusiems apetitas kyła bevalgant. Taigi, vis mažai ir mažai... Nelaimingi jie žmonės.

Bet grįžkime prie „komplimentų“, kuriuos politikai sako, aišku, ne savo, o savo priešininkų rinkėjams. Jau buvome maloninami „šunaujos“, „runkelių“, „kremlinių“, „vatnikų“ ir kitokiais stipriais epitetais. Neseniai atsirado naujas „rusų kekšė“. Taip buvo pavadintas Kauno meras Visvaldas Matijošaitis, su žmona atėjęs į krepšinio rungtynes „Žalgirio“ arenoje.

Bet ne tiek baisus pats žodžių junginys, kiek aplinkybės, kuriomis buvo suregztas mero pareigas, garbė ir orumą žeminantis išpuolis.

Juk visų pirma reikėjo žinoti, kad meras ateis į varžybas. Pasakui suburti jūlius sirgaliais apsimetusių skanduotojų. Sukurti skanduotę. Atsisėsti atitinkamoje vietoje, kad meras tuos įžeidimus išgirstų.

Koks baisus žmonių, ypač nejtikiusių politikų, sekimas vyksta! Kokios niekingos juodosios technologijos parenkamos, kad juos sužlugdytų, atimtų norą dirbti, pažemintų.

Kokios šlykščios ir nuolatinės metodikos taikomos, kad prieš tam tikroms politinėms jėgoms skersai kelio stovinčius gabiausias valstybės tarnautojus būtų nuteikta kuo daugiau žmonių.

Kiek lėšų reikia samdyti visokiausius provokatorius, lojikus, mitingų organizatorius! Ir, ko gero, tai daroma už mokesčių mokėtojų arba už lojalių verslo magnatų, kuriems vėliau atidirbama, pinigų.

Keisčiausia, jog tie patys vienai politinei jėgai tarnaujantys, pasotinti trubadūrai dabar piktinasi policija, kam ši pradėjo ikiteisminę tyrimą. Esą viešioms asmenims taikomi kitokie standartai, juos galima kritikuoti.

Taip, galima ir reikia kritikuoti, jeigu yra už ką. Bet ne „Žalgirio“ arenoje, kur meras atėjo ne kaip meras, o kaip privatus žmogus. Čia jau ne kritika, o išpuolis ne tik prieš merą, bet ir prieš jo žmoną. Brutalus chuliganizmas. Viešas išsityčiojimas ir pažeminimas, įžeidimas.

Beje, taip buvo visus ketverius kadencijas baigiančiųjų valdymo metus. Vos tik kildavo koks skandalas, tuoj jo gesinti ir skandalo herojus pateisinti į eterį suplūsdavo savi politologai ir komentatoriai. Taisyklė, kad žiniasklaida turi oponuoti valdžiai, nustojo galioti. Prieš plauką konservatorius, liberalus ir laisviečius paglostė vos viena kita žiniasklaidos priemonė.

Žmones, kurių valdomi gyvenime pastaruosius ketverius metus, apėmęs begalinis galios troškimas. Jie „paėmė“ Vilnių, kuriame daug suvažiuoju, daug jaunų, patiklių žmonių ir turi solidų elektoratą. Užtekų dar paimti Kauną – ir nuolat sėdėtų valdžioje. Bet neleidžia Visvaldas Matijošaitis, kurį žmonės meru išrenka jau pirmajame ture. Išrenka, nes nėra nei valkatos, nei vagys, nei bepročiai. Nėra akli – pastebi, kaip prie šito mero atsigavo miestas.

Kauniečiai myli savo miestą ir Lietuvą. Galbūt labiau nei Ukrainą. Tai skaudulys paslaptinoms „rankelėms“, kurios visą Nepriklausomybės laikotarpį tai tiesiogiai, tai iš pasalų, valdo Lietuvą. Net tuomet, kai *de jure* yra visai kita valdžia.

Bibliotekoje galima žaisti etnosodžiuje

Į Šiaulių apskrities Povilo Višinskio viešąją biblioteką, pakeliavęs po kitas bibliotekas, grįžo etnosodžius. Tradicinį kaimą vaizduojantis etnosodžius eksponuojamas Vaikų abonemente.

Šiuo metu sodžiuje įsivyravusi žiema – jis apsnigtas, ramus, gyventojai daugiausia laiko leidžia jaukiuose namuose. Žaisdami vaikai gali pamatyti, kaip tradiciniame kaimo butyje gyventojai ruošiasi šaltajam sezonui, švenčia žiemos šventes ir dirba kasdienius darbus.

Pramogauti ir žaisti etnosodžiuje galima be išankstinio susitarimo ar registracijos, jis laisvai prieinamas visiems vaikams ir jų tėvams, užsukusiems į Vaikų abonementą (I a.) bibliotekos darbo valandomis.

Parengta pagal bibliotekos inf.

Šiaulių apskrities Povilo Višinskio viešosios bibliotekos Vaikų abonemente eksponuojamas etnosodžius.

Siauresnės gatvės – skraidūnams pristabdyti

Atkelta iš 5 psl.

Vis dėlto šviesos, kalbant apie greitį, esama. Palyginti kelerių paskutinių metų statistiką, pastebimas šioks toks greičio pažeidimų mažėjimas. Esą įtakos tam turi teigiamos miesto kelių infrastruktūros permainos.

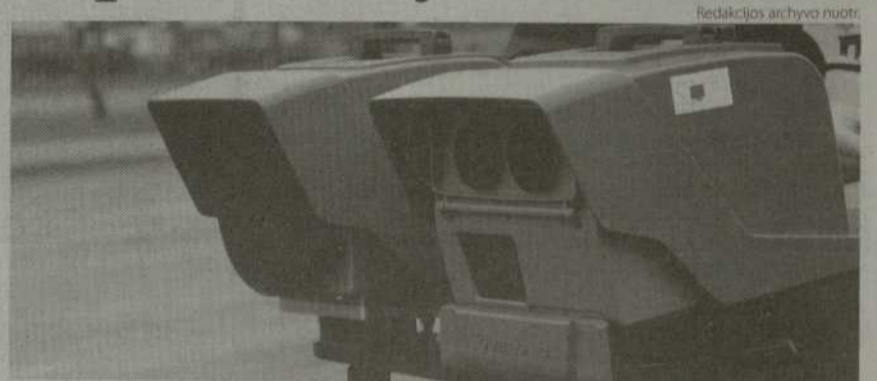
„Nemažai vietų, kur yra sąmoningai siauriamos eismo juostos. Esmė ta, kad, kuo platesnė eismo juosta, tuo greitis būna didesnis, o kuo siauresnė – mažesnis“, – sakė T. Beržinskas.

Pavyzdžiai, susiaurintos kelio juostos Pramonės, Architektų gatvėse. Architektų gatvėje įrengus automobilių stovėjimo juostą ir susiaurinus važiaavimo juostas, avaringumo problemas išgaravo kaip dūmas.

Siauresnė juosta, anot T. Beržinsko, nereiškia, kad nesilaikoma važiujamosios dalies standartų, kurie pritaikyti ir autobusų bei krovininio transporto judėjimui.

Dar viena numanoma greičio sumažinimo priemonė – tarp vairuotojų populiarinos internetinės programėlės, informuojančios, kur stovi policija arba vadinamieji trikojai.

„Tos programėlės yra legalios ir nieko blogo jose nematau. Policija nebudi ir greičio matuokliai paprastai nestatomos neprobleminėse arba neintensyvaus eismo srauto vietose. Ir jeigu programėle besinaudojantis vairuotojas sumažino toje vietoje greitį, tai reiškia, kad jis padidino eismo saugumą“, – sakė pareigūnas.

Metai baigiasi, bet nesibaigia greičio keliuose, alkoholio vartojimo ir kitos problemos.

Pakeitimai, apie kuriuos būtina žinoti

Gruodžio 1 dieną įsigaliojo nauji Kelių eismo taisyklių pakeitimai, numatantys keletą naujovių šalies keliuose. Dabar reikia laikytis saugaus atstumo lenkiant ar apvažiuojant dviratininkus ir pėsčiuosius, draudžiama palikti automobilius intensyvesnio eismo keliuose, taip pat atsirado nauji kelio ženklai.

Beje, atstumas apvažiuojant arba lenkiant dviratininkus, motorinių dviračių ir elektrinių mikrojudumo priemonių vairuotojus bei pėsčiuosius iš buvusio rekomendacinio nuo gruodžio 1 dienos tapo privalomas. Važiujant ne didesniu kaip 50 kilometrų per valandą greičiu privaloma palikti ne mažesnę kaip vieno metro šoninį atstumą, o greičiau – ne mažiau kaip 1,5 metro.

Sugriežtinti reikalavimai ir dėl automobilių bei jų priekabų palikimo.

Jų sustojimas ir stovėjimas yra draudžiamas keliuose iš dviejų ir daugiau eismo juostų viena kryptimi, kuriuose greitis didesnis kaip 50 kilometrų per valandą, išskyrus tam skirtas vietas.

Įsigaliojo ir nauji kelio ženklai. Ženklas „Mažos taršos zona“ žymi savivaldybės tarybos nustatytą miesto teritoriją, kurioje ribojamas arba visiškai draudžiamas visų motorinių transporto priemonių, išskyrus netaršias transporto priemones, eismas.

Siekiant aiškiau informuoti eismo dalyvius, taisyklėse nuo šiol apibrėžiama, kokius pažeidimus fiksuoja stacionarieji matuokliai, paženklininti ženklais „Automatinė eismo kontrolė“. Naujo tipo kelio ženklas su pavaizduota fotokamera žymi matuoklius, fiksuojančius nustatytą greičio taisyklių pažeidimus, o seno tipo ženklas fiksuoja ne greitį, o kitus taisyklių pažeidimus.